

หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (Fall armyworm ; *Spodoptera frugiperda* JE Smith)

เป็นศัตรูสำคัญของข้าวโพด นอกจากนี้ยังมีพืชอาหารมากกว่า 80 ชนิด เช่น ข้าว อ้อย ข้าวฟ่าง พืชตระกูลถั่ว มะเขือเทศ มันฝรั่ง ยาสูบ ฝ้าย ทานตะวัน ถั่วฝักยาว กระเทียม ชิง มันเทศ พริก พืชตระกูลกะหล่ำ พืชตระกูลแตง และ พืชผัก

พบกระจายอยู่ทั่วไปในทวีปอเมริกา ระบาดสู่แอฟริกาในปี 2559 และเมื่อปี 2561 มีรายงานการระบาดในอินเดีย

วงจรชีวิตของหนอนกระทู้ Fall armyworm ใช้เวลา 30-40 วัน เมื่อผสมพันธุ์แล้ว ไข่เสื่อเพศเมียจะวางไข่ในเวลากลางคืน โดยวางไข่เป็นกลุ่ม ประมาณ 100-200 ฟอง มีขนปกคลุมไข่ ไข่เสื่อเพศเมียหนึ่งตัววางไข่ได้ประมาณ 1,500-2,000 ฟอง ระยะไข่ 2-3 วัน หนอนมี 6 วัย ระยะหนอน 14-22 วัน หนอนที่โตเต็มที่มีขนาดลำตัวยาว 3.2-4.0 เซนติเมตร จะทิ้งตัวลงดินเพื่อเข้าดักแด้ ระยะดักแด้ 7-13 วัน จึงเป็นตัวเต็มวัย มีชีวิต 10-21 วัน ตัวเต็มวัยบินได้ไกล เฉลี่ย 100 กิโลเมตร ต่อคืน

ไข่เสื่อหนอนกระทู้ Fall Armyworm เริ่มวางไข่บนต้นข้าวโพด ตั้งแต่ข้าวโพดงอก อายุประมาณ 3-4 วัน โดยพบกลุ่มไข่ทั้งด้านบนใบ ใต้ใบ และที่โคนต้น หลังจากฟักจากไข่ หนอนขนาดเล็กจะรวมกลุ่มกัดกินผิวใบ เห็นเป็นรอยทำลายสีขาวที่ผิวใบเมื่อข้าวโพดอายุ 6-7 วัน (10-11 วันหลังปลูก) ลักษณะเป็นจุดหรือเป็นแถบสีขาว หนอนตัวเล็กที่เพิ่งฟักจะปลิวไปยังต้นข้างเคียงโดยลม ระยะต่อมาหนอนจะเข้าไปกัดกินในใบยอดที่ยังไม่คลี่

ในสภาพที่อากาศร้อนจัด อุณหภูมิ 36-41 องศา หนอนที่อายุประมาณ 5 วัน จะลงมาอยู่ใต้ดินบริเวณโคนต้น และกัดกินเนื้อเยื่อเจริญส่วนโคนต้น ทำให้ยอดข้าวโพดแสดงอาการเหี่ยว ต้นตาย ต้นที่ยอดตายบางต้นมักจะมีการแตกหน่อข้าง

หนอนวัย 3-6 เป็นระยะที่ทำให้ความเสียหายมาก โดยกัดกินใบ เจาะกัดกินยอดข้าวโพด ในระยะออกดอก หนอนย้ายไปทำลายที่เกสรตัวผู้ ไหม และเจาะเปลือกหุ้มฝักเข้าไปกัดกินภายในฝัก

ในข้าวโพด พบว่าไข่เสื่อหนอนกระทู้ Fall Armyworm มาวางไข่บนใบข้าวโพดอย่างต่อเนื่อง โดยจะวางไข่มากในช่วง 1-3 สัปดาห์แรกหลังข้าวโพดงอก

การป้องกันกำจัด

1. เก็บกลุ่มไข่ หรือ ตัวหนอนทำลายทิ้ง ทำลาย 1 กลุ่มไข่ เท่ากับทำลายหนอน 100-200 ตัว
2. คลุกเมล็ดด้วยสารไซแอนทรานิลิโพรล 20% เอสซี (กลุ่ม 28) อัตรา 20 ซีซี/เมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม ให้ผลในการป้องกันกำจัดหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด ได้ประมาณ 12 วัน แล้วค่อยพ่นสารทางใบต่อเมื่อพบหนอนหรือการระบาด

3. เมื่อพบหนอนขนาดเล็กที่เพิ่งฟักจากไข่ พ่นด้วยสารชีวภัณฑ์ ได้แก่ เชื้อบีที สายพันธุ์ไอซาไว หรือ สายพันธุ์ เคอร์สตาร์ก็ อัตรา 40-80 กรัม/น้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 4-7 วัน

4. ในแปลงที่ไม่ใช้สารเคมี ใช้แมลงตัวห้ำ เช่น แมลงหางหนีบ หรือ มวนเพศฆาต หรือ มวนพิฆาต

5. ใช้สารป้องกันกำจัดแมลง พ่นทางใบ เช่น

- สารอิมามิกตินเบนโซเอท (กลุ่ม 6) เช่น อิมามิกตินเบนโซเอท 5% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร หรือ สารอิมามิกตินเบนโซเอท 1.92% อีซี อัตรา 20 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร

- สารสไปนีโทแรม (กลุ่ม 5) เช่น สไปนีโทแรม 12% เอสซี อัตรา 20 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร หรือ สไปนีโทแรม 25% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร

- คลอร์ฟินาเพอร์ (10% เอสซี) อัตรา 30 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร (กลุ่ม 13)

- อินดอกซาคาร์บ (15% เอสซี) อัตรา 30 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร (กลุ่ม 22)

- สารเมทท็อกซีฟิโนไซด์ + สารสไปนีโทแรม (กลุ่ม 18+5) 30% + 6% เอสซี อัตรา 30 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7 วัน 1-2 ครั้ง โดยเน้นพ่นให้ลงไปใกรวยยอด

*** กรณีป้องกันกำจัดโดยคลุกเมล็ด ให้พ่นสารทางใบ ครั้งที่ 1 เมื่อข้าวโพดอายุ 14 วัน

*** กรณีไม่มีการคลุกเมล็ด ให้เริ่มพ่นสาร ครั้งแรก เมื่อข้าวโพดอายุ 6-7 วัน หลังออก

*** การป้องกันกำจัดหนอนตั้งแต่ระยะแรกที่เริ่มพบรอยทำลายที่ผิวใบ ในขณะที่ข้าวโพดต้นเล็ก จะช่วยลดปริมาณหนอนที่จะเจาะเข้าไปทำลายในยอด และลดการทำลายในระยะออกดอก ติดฝัก ซึ่งข้าวโพดต้นสูง การพ่นสารทำได้ยากและไม่ปลอดภัย

*** กรณีหนอนทำลายจนไม่สามารถเก็บผลผลิต ไกล่กลบทำลายหนอน หรือดักแต่ที่อยู่ในดิน

ในจังหวัดสระแก้ว ขณะนี้ได้เกิดการระบาดในพื้นที่ 4 อำเภอ คือ อำเภอเขาฉกรรจ์ วัฒนารักษ์ คลองหาด และวังสมบูรณ์ มีพื้นที่การระบาดประ 28,681 ไร่

ดังนั้นจึงต้องมีการสำรวจอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นข้อมูลในการป้องกันกำจัดได้ทันสถานการณ์ เกษตรกรที่ปลูกข้าวโพด จึงควรหมั่นสำรวจแปลงหลังจากข้าวโพดงอก สังเกตกลุ่มไข่ และรอยทำลายสีขาวที่ผิวใบ เมื่อพบต้นถูกทำลาย ป้องกันกำจัดตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร